

Sloga domaćin Evropskog sindikalnog skupa u Beogradu

Izvor: Sajt sindikata Sloga, 26.05.2017.-

Udruženi sindikati Srbije "Sloga" i Mreža sindikata pri Evropskoj levici (TUNE), u subotu 27. maja 2017, u Hotelu Sterling u Beogradu organizuju međunarodnu konferenciju na temu radnih i socijalnih prava u Evropi.

Očekuje se da će Konferencija pružiti podršku jačanju procesa socijalnog dijaloga u Srbiji, posebno što se po prvi put održava u zemlji koja nije član EU.

Na skupu će koordinatori iz desetak zemalja Evrope podneti nacionalne izveštaje o stanju radnih i socijalnih prava u državama iz kojih dolaze, nakon čega će biti analizirani, sa posebnim osvrtom na Srbiju kao državu domaćina.

Nakon završetka Konferencije očekuje se i usvajanje zajedničke rezolucije, koja će biti prosleđena Evropskoj levici koja je osnivač Mreže sindikata.

Udruženi sindikati Srbije "Sloga" su članovi Mreže sindikata pri Evropskoj levici od samog njenog osnivanja i jedini su sindikat iz Srbije koji ima i status pridruženog člana Evropske levice.

Neće se svideti sindikatom, plate na dnevnom redu

IZvor: Tanjug, B92, 26.05.2017.-

Beograd — Cilj Vlade Srbije je kreiranje podsticajnog poslovnog okruženja, poručila je ministarka državne uprave i lokalne samouprave Ana Brnabić.

Kako je objasnila, to se ostvaruje kroz smanjivanje administrativnih barijera za poslovanje i uspostavljanje mehanizama koji će pozitivno uticati na ekonomski rast.

Brnabić je na tradicionalnoj večeri za članove (Members Dinner), koju organizuje Nemačko-srpska privredna komora kazala da je državna uprava važna kako za građane tako i za privrednike.

„Tu su važni privrednici u Srbiji i objasniću im ono što smo uradili do danas, šta trenutno radimo i šta planiramo da radimo. Fokus je na tome dokle smo došli u procesu nacionalizacije ali i u daljem procesu optimizacije. To je važno za privrednike, jer efikasna državna uprava je važna i za građane ali i za privredu“, rekla je Brnabić.

Ona je govoreći na skupu, predstavila rezultate i planove resornog ministarstva u polju reforme državne uprave, IT saveta ali i osnivanje Nacionalne akademije za javnu upravu.

Između ostalog, Brnabić je za jun najavila primenu projekta eZup kojim će biti povezano šest najvećih baza podataka u Srbiji - matične knjige, baze Mupa, Poreske uprave, Fonda PIO, Nacionalne službe za zapošljavanje i Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja.

Ona je najavila i formiranje mobilnih timova koje će u svojim gradovima pomagati da savladaju primenu tog projekta.

Kao još jednu važnu povoljnost za poslodavce, ministarka državne uprave i lokalne samouprave, najavila je ukidanje obaveze overe zdravstvenog osiguranja.

Govoreći i o ministarskom IT savetu na čijem je čelu, ministarka je poručila da je cilj rada tog Saveta da Srbija uhvati priključak sa IV industrijskom revolucijom i digitalizacijom.

Velika stvar koja dolazi, navela je ona, jeste reforma plata, što kaže neće biti popularna mera, ali mora se sprovesti.

„Napravićemo teške političke odluke, i reći da je ovo reforma koja mora biti napravljena, iako se mnogim sindikatima neće svideti“, kazala je ona.

Prisutne je na početku skupa pozdravio i izvršni direktor AHK Srbija, Martin Knap, a predsednik AHK Srbija, Ronald Zeliger najavio je ministarsku rekavši da veruje u reforme u Srbiji i da veoma ceni ministarku Brnabić.

Odmor i zarada im zavise od volje gazde, ipak rade

Izvor: B92, Dnevnik, 25.05.2017. -

Već nekoliko godina u Srbiji veliki broj radnika radi preko agencija za zapošljavanje, a taj vid rada popularno se naziva rad na lizing.

Iako se ne može precizno reći koliko je radnika zaposleno na taj način, po najnovijim podacima Ministarstva rada ima ih između 50.000 i 60.000, dok sindikati raspolažu brojkom od oko 100.000 radnika, koji su angažovani u svim oblastima rada.

Budući da ta vrsta radnog angažovanja nije zakonski regulisana, već se praktično toleriše, ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Aleksandar Vulin

najavio je da će uskoro biti donet zakon o radu preko agencija.

Kada bi se to moglo desiti, sada je teško reći, ali po rečima pravnice i članice Radne grupe za izradu zakona o agencijskom zapošljavanju iz Saveza samostalnih sindikata Srbije Melanije Petač, trebalo bi očekivati da to bude s jeseni.

“Očekuje se da predlog zakona o agencijskom zapošljavanju bude završen do kraja juna, a posle toga bi trebalo da bude na javnoj raspravi”, kaže Melanija Petač. Nakon eventualnog uslaglašavanja, predlog bi trebalo da se nađe pred Socijalno-ekonomskim savetom, a na kraju bi nadležno ministarstvo, odnosno Vlada Srbije, trebalo da ga uputi u skupštinsku proceduru, tako da se može očekivati da do toga dođe u oktobru.

Po njenim rečima, Radna grupa već više od godinu i po radi predlog tog zakona, ali je u decembru prošle godine posao zapravo počeo od početka jer je stigla potpuno nova verzija predloga.

“Zakon koji bi regulisao pitanje radnika koji se zapošljavaju preko agencija do sada u Srbiji nije postojao, a jasno je da se tako zapošljava veliki broj radnika, pa je neophodno da on postoji zbog zaštite radnika, regulisanja njihovih prava, da ne bi bili radnici drugog reda. Takođe, Srbiju na usvajanje tog zakona obavezuje direktiva Evropske unije iz 2008. godine, koja se odnosi na agencijsko zapošljavanje, a predviđa da Srbija svoje zakonodavstvo usaglasi s njom”, kaže Melanija Petač.

Po mišljenju predsednika SSS-a Vojvodine Gorana Milića, najbolje bi bilo da takva vrsta radnog angažmana ne postoji, ali, nažalost, nije tako.

“Agencija za zapošljavanje ima više od sto, najveće firme u Srbiji već dugo zapošljavaju radnike na lizing i kad je to već tako, potrebno je da se njihov radni angažman uredi, pošto radnici koji se tako zapošljavaju nisu u istom rangu sa zaposlenima na neodređeno vreme”, kaže Milić.

On ukazuje na to da agencije za zapošljavanje zapravo

radnike koji se zapošljavaju preko njih, uz proviziju iznajmljuju poslodavcima, što poslodavci obilato koriste

Njihove zarade su i do 30 odsto manje od radnika koji su direktno zaposleni u preduzećima u kojima rade. U situaciji kakva je na našem tržištu rada, kada je nezaposlenih mnogo, radnici koji rade na lizing srećni su što uopšte imaju posao, iako su praktično pravno nezaštićeni, a godišnji odmor, odustvo s posla i zarade zavise od volje poslodavca

---

„Nezavisnost“ traži izuzimanje prosvete

Izvor: FoNet, RTV, 25.05.2017.-

BEOGRAD - Granski sindikat prosvetnih radnika Srbije „Nezavisnost“ zatražio je izuzimanje prosvete iz Zakona o zaposlenima u javnim službama i ocenio da je radna verzija tog zakona očigledan primer pravljenja zakona po meri najpovlašćenijih u društvu - državnih organa, a na štetu zaposlenih u obrazovanju.

Pokazalo se da su bespredmetna naša očekivanja da će zaposleni u obrazovanju postati ravnopravni sa drugim budžetskim korisnicima, piše u saopštenju.

Sindikatu ukazuje da je vidljiva namera zakonodavca da se prosveta iskoristi za udomljavanje partijskih kadrova.

Potpisan Memorandum o

saradnji sa Fondacijom

Centar za demokratiju

Izvor: Sajt UGS Nezavisnost, 24.05.2017.-

U Beogradu je danas, 24. maja 2017. godine, u prostorijama UGS NEZAVISNOST, potpisan Memorandum o saradnji naše sindikalne organizacije sa Fondacijom Centar za demokratiju.

Memorandum predstavlja plod dugogodišnje saradnje između UGS NEZAVISNOST i FCD koja se, utemeljena na zajedničkim vrednostima i društvenim ciljevima dve organizacije, do sada realizovala kroz niz zajedničkih diskusija, aktivnosti i inicijativa pokrenutih prema donosiocima odluka u Srbiji.

Fondacija Centar za demokratiju već punu deceniju svoje aktivnosti fokusira na ekonomsko-socijalne odnose i sveta rada, a koordinira i dosadašnjim radom Radne grupe Nacionalnog konventa o EU koja se bavi pregovaračkim poglavljima 2 (migracije) i 19 (politika zapošljavanja).

Svesne neophodnosti kontinuiranog insistiranja na konceptu dostojanstvenog rada u reformskim procesima koji se odvijaju tokom pregovora naše zemlje za pristupanje Evropskoj uniji, obe organizacije su istakle svoju otvorenost i spremnost da na potpisani Memorandum gledaju kao na temelj za buduće proširivanje saradnje i umrežavanje sa ostalim relevantnim akterima na civilno-društvenoj sceni.

Memorandum su potpisali Nataša Vučković, generalni sekretar Fondacije Centar za demokratiju i Zoran Stojiljković, predsednik UGS NEZAVISNOST. Potpisivanju su prisustvovali i predsednik Saveta UGS NEZAVISNOST, dr Vukašin Pavlović, predsednici i predstavnici granskih sindikata i stručnih službi UGS NEZAVISNOST i saradnici FCD-a.

Sindikati brinu: Uvode eksploataciju dečijeg rada

Izvor: Beta, B92, 24.05.2017.-

Udruženi sindikati Srbije „Sloga“ izrazio je zabrinutost zbog pojedinih odredbi iz nacrtu Zakona o dualnom obrazovanju.

Posebno na one koje se odnose na to da će srednjoškolci morati da rade 35 sati nedeljno kod poslodavca, i zauzvrat biti plaćeni 50 odsto minimalne cene rada za „produktivan rad“.

„Ukoliko se ovakav zakon donese i usvoji bez jasno definisanih normi i preciziranja šta je to ‘produktivan rad’, na koje se poslove odnosi i na koji obim, bojimo se da će se Srbija biti prva zemlja u Evropi koja će uvesti i ozakoniti eksploataciju dečijeg rada“, navodi se u saopštenju i poziva Ministarstvo prosvete Srbije da se „ne igra budućnošću dece u Srbiji i da odmah povuče takav nacrt“.

U saopštenju se navodi da će ako ostane takav, zakon otvoriti put zloupotrebi, jer po Zakonu o radu, puno radno vreme zaposlenog iznosi 40 sati nedeljno, dok bi za decu ono iznosilo 35, odnosno pet sati manje nedeljno ili jedan sat manje dnevno.

„Uopšte nas ne bi iznenadilo da sutra neko od poslodavaca na jednog svog zaposlenog, recimo u trgovini, građevinarstvu ili ugostiteljstvu, pod izgovorom ‘obrazovanja i prakse’ upošljava po desetak srednjoškolaca za pola minimalca na najtežim poslovima, a škole nam se pretvore u agencije za lizing jeftine ozakonjene dečije radne snage“, navodi se u saopštenju.

Sindikata traži da Vučić penzionerima vrati primanja

Izvor: Beta, 19.05.2017.-

Udruženje sindikata penzionera danas je zatražilo od budućeg predsednika Srbije Aleksandara Vučića da predloži da Vlada vrati penzije na raniji nivo i penzionerima nadoknadi ono što im je uzeto.

„Vaša nova funkcija, prema Ustavu Srbije, sadrži manje nadležnosti u političkom procesu od posla koji ste do sada obavljali, ali je zato mnogo odgovornija. Zato Vas pozivamo da upotrebite svoj autoritet, legitimitet i uticaj i sugerišete budućem mandataru, koga ćete nesumnjivo Vi izabrati, da predloži ukidanje diskriminacije penzionera i nadoknadi sve što im je do sada oduzeto“, navodi se u pismu Sindikata penzionera upućenom Vučiću.

Istaknuto je da bi time premijer Vučić koji do kraja maja treba da preuzme dužnost predsednika Srbije, pokazao da na novoj funkciji želi da deluje ujedinjujuće, da mu je važno očuvanje pravnog poretka i zaštita ustavnih vrednosti „na koje ovo društvo poziva“.

Plate u javnom sektoru kao i penzije veće od 25.000 dinara umanjene su za više od 10 odsto od novembra 2014. godine zbog mera štednje u budžetu. Od tada su te isplate dva puta povećavane po nekoliko procenata.

Vučić je juče najavio da će za nekoliko meseci biti doneta odluka o povećanju plata u javnom sektoru verovatno za 10 odsto, kao i da će i penzije značajnije biti uvećane.

Mihajlo Radović novi

predsednik USPS

Izvor: Sajt SSSS, 18.05.2017.-

U Beogradu je danas održana Druga izborna skupština Udruženja sindikata penzionera Srbije (USPS), na kojoj je izabrano novo rukovodstvo za mandatni period 2017-2021. godine.

Novi predsednik USPS-a je Mihajlo Radović, dosadašnji potpredsednik Udruženja i predsednik Udruženja sindikata penzionera Beograda.

Nakon uvodnog referata Milorada Vujasinovića, dosadašnjeg predsednika USPS-a, delegatima Skupštine se obratio Tomislav Banović, potpredsednik Veća Saveza samostalnih sindikata Srbije i predsednik SSS Beograda, uručivši tom prilikom Miloradu Vujasinoviću priznanje i plaketu koje SSSS daje za dugogodišnji rad i trajan doprinos razvoju Saveza i afirmaciji njegove uloge u društvu.

Skupštini su, kao gosti, pored predstavnika samostalnih sindikata Srbije, prisustvovali i Igor Korneev, predsednik Saveza penzionera Ruske Federacije za grad Moskvu, Ana Martinez Lopez, predsednica Komiteta žena Evropske federacije penzionera i starih lica, i Jasna Petrović, predsednica umirovljenika Hrvatske.

Donošenjem novih zakona

derogira se Zakon o radu

Izvor: Sajt SSSS, 18.05.2017.-

Savez samostalnih sindikata Srbije izražava

nezadovoljstvo zbog izmena radnog zakonodavstva koje će dovesti do toga da u sistemu radnih odnosa bude više „zakona o radu“ kojima će se uređivati materija aktuelnog Zakona o radu.

U pismu predsedniku Vlade Srbije Aleksandru Vučiću, predsednik SSSS Ljubisav Orbović upozorava na proces „dekonstrukcije“ radnog zakonodavstva, koji je započeo usvajanjem Zakona kojim se uređuje sistem plata u javnom sektoru, a nastavljen i intenziviran pripremom zakona o zaposlenima u javnim službama, čija je poslednja verzija sačinjena 11.05.2017.godine.

Pomenuta dekonstrukcija se vrši tako što se pomenutim zakonima (jedan usvojen, a drugi u pripremi) definiše poseban sistem radnih odnosa za zaposlene u javnom sektoru. Takođe, ovim zakonima je predviđeno donošenje još „posebnijih“ zakona kojima će se uređivati plate i radni odnosi u pojedinim javnim službama.

„Mi smo svesni specifičnosti koje postoje u pojedinim delatnostima, ali smatramo da ne postoje stručni razlozi za ovako obimnu i temeljnu dekonstrukciju radnog zakonodavstva. Istovremeno, ukazujemo na okolnost da se na taj način pogoršava položaj zaposlenih, čime se bitno remeti izvesna ravnoteža interesa rada i kapitala koja je u prethodnom periodu, kroz aktivnosti Socijalno-ekonomskog saveta i zajedničkim radom u radnim grupama, bila postignuta.

Nadamo se da ćete uzeti u obzir ovo naše stanovište, i da ćemo u narednom periodu naći zajedničko rešenje kako bi se specifičnosti pojedinih delatnosti uvažile, ali bez dekonstrukcije radnog zakonodavstva“, navodi se u pismu.

VIŠE OD 100.000 LJUDI u

Srbiji radi bez prava na odmor, bolovanje i porodiljsko, a sve PO ZAKONU

Izvor: Blic, 18.05.2017.

Autor: Sonja Todorović. -

Procene su da više od 100.000 ljudi u Srbiji su radnici „na lizing“, odnosno da su do posla došli tako što su ih specijalizovane agencije iznajmile poslodavcima. Zvaničnih podataka koliko ljudi na ovaj način zarađuje za život nema, ali kako kažu u sindikatima, iznajmljivanje radne snage je sve češća praksa poslodavaca.

Ovaj način zapošljavanja nije protivzakonit, iako zaposleni ne znaju koliko dugo će raditi, zarada im je često ispod minimalca, a nemaju topli obrok, bolovanje, godišnji odmor, ni porodiljsko. Nijedan propis u Srbiji za sada se ne bavi ovom oblašću, dok je u Evropi rad na lizing ugrađen u zakonodavstvo. S tim u vezi, Međunarodna organizacija rada je usvojila konvenciju koju je i Srbija izglasala u skupštini 2013, ali odgovarajući zakon još nije donela.

Kako najavljuju iz Ministarstva rada, trenutno rade na zakonu o agencijama.

Firme koje „iznajmljuju“ radnike nemaju obaveze prema njima

Istovremeno, rad na lizing uzima sve više maha. Neki podaci pokazuju da je takvih radnika u Srbiji oko 100.000. Zapošljavanje na ovaj način zastupljeno je u skoro svim sektorima. Ima ih u metalskoj, hemijskoj industriji, energetici... Profili radnika su toliko široki, da radnika na

lizing ima i među programerima, građevincima, pa sve do glumaca i zaposlenih u kol centrima.

Branislav Čanak, nekadašnji predsednik Ujedinjenih granskih sindikata „Nezavisnost“ kaže da firme koje iznajmljuju radnike na lizing nemaju nikakvu obavezu prema njima.

- Ti radnici nemaju pravo kolektivnog ugovaranja niti sindikalnog organizovanja, često nemaju vikend, a uz desetočasovno, pa čak i petnaestčasovno radno vreme u slučaju povrede nije regulisano ko će im platiti odštetu. Nije kontrolisana bezbednost na radu, niti opasnost od profesionalnih oboljenja, majkama nije plaćeno porodiljsko, a obično su upola manje plaćeni od radnika na istim poslovima u drugim firmama i neretko rade mnogo slabije plaćene poslove od onih za koje su obrazovani - kaže Čanak.

Ministarstvo: To odavno želimo da promenimo, ali...

U Ministarstvu za rad kažu za „Blic“ da oni pokušavaju još od 2003. godine da se rad preko agencija uredi, ali da nisu imali podršku sindikata.

- Zakon o radu poznaje samo ugovorni odnos između poslodavca i zaposlenog, tako da ne uređuje rad zaposlenih preko „agencija za privremeno zapošljavanje“. To odavno želimo da promenimo, da bi obezbedili zaštitu agencijskih radnika i uveli u red u radu ovakvih poslodavaca. Sada smo dobili podršku sindikata koji su se ranije protivili zakonskom uređivanju rada preko agencija. U toku je priprema Zakona o radu preko agencija za privremeno zapošljavanje, kojim će se uvesti red u ovoj oblasti i maksimalno zaštititi agencijski radnici. Privodimo kraju rad Radne grupe na izradi Zakona o radu preko agencija za privremeno zapošljavanje, kojim će se agencijskim zaposlenima obezbediti jednaka zarada i drugi osnovni uslovi rada, kao što je radno vreme, odmori, odsustva, bezbednost i zdravlje na radu, i drugi uslovi rada koji se primenjuju na zaposlene koje neposredno zapošljava poslodavac - korisnik - objašnjavaju u Ministarstvu za rad.

Oni tvrde da nemaju precizne informacije koliko postoji firmi koje se bave radnicima na lizing, jer se, prema Zakonu

o privrednim društvima, delatnosti koje društvo obavlja ne moraju registrovati.

- Što se tiče registrovanih agencija za zapošljavanje, u skladu sa Zakonom o zapošljavanju, do sada su ukupno registrovane 93 agencije, i to za posredovanje u zapošljavanju, a neke od njih, kao ostale delatnosti obavljaju i ustupanje radnika - objašnjavaju u Ministarstvu.

Oni kažu da znaju da su u najgorem položaju oni koji su angažovani na privremenim i povremenim poslovima neposredno od strane poslodavca ili preko agencija, drugih pravnih lica ili omladinskih zadruga, jer nemaju prava koja se garantuju zaposlenima. Novim zakonom predviđa se da agencije mogu samo da zaključe ugovor o radu, a ne i druge ugovore sa licima koje upućuju na rad kod drugog korisnika, kao i da im obezbede uslove rada koje imaju i ostali zaposleni kod tog korisnika.

Štrajk upozorenja na RTV, traže „nezakonito otetih“

10 odsto

Izvor: Sajt UGS „Nezavisnost“, Fonet, 17.05.2017. -

Sindikata Nezavisnost Radio-televizije Vojvodine organizovao je jednosatni štrajk upozorenja u dvorištu te medijske kuće, zahtevajući od rukovodstva i nadležnih institucija vraćanje „nezakonito otetih“ 10 odsto sa plata zaposlenih.

„Razlozi za štrajk su ekonomske prirode. Skinuto nam je 10 odsto od plata odlukom Vlade Srbije, a nismo uspeli da nađemo zakonsko rešenje koje bi to opravdalo u našem slučaju. Stoga smatramo da je to nezakonito i tražimo da nam se vrati sav oduzet novac retroaktivno“, rekao je

poverenik sindikata Nezavisnost u RTV Darko Šper.

Sindikat je zatražio i potpisivanje sporazuma o dinamici isplate tih 10 odsto oduzetih od plata u prethodnom periodu, povećanje zarada kroz izmenu kolektivnog ugovora RTV, kao i prijem svih saradnika angažovanih preko agencije u stalni radni odnos na RTV-u.

Šper je kazao da je štrajkački odbor juče primljen i na razgovor kod zamenika generalnog direktora RTV Jožefa Klema, te da je na tom sastanku rečeno da se rukovodstvo RTV ne smatra nadležnim za zahteve štrajka, osim kada se radi o povećanju regresa i toplog obroka radnicima.

„Obećano je da će već sledeće nedelje rukovodstvo izaći sa predlogom povećanja ove dve stavke. Kako je rečeno, ostali zahtevi neće biti rešavani sa poslodavcem jer je to pitanje za Vladu Srbije. Ako je tako, onda ćemo sa njom i pregovarati“, kazao je Šper.

On je podsetio i da u prvoj tački zakona o zabrani zapošljavanja piše da se on ne odnosi na javne medijske servise, te da zbog toga ne žele da pristanu na zapošljavanje radnika preko agencije, koje se prema njegovim rečima u RTV sprovodi veoma loše.

„Gospodo, zaposlite za stalno kolege za koje u medijima tvrdite da bi televizija i radio stali ukoliko bi oni prestali da rade. Sve to jer smo svedoci da se neki drugi ljudi bez problema zapošljavaju na RTV u poslednjih nekoliko meseci i imaju prioritet naspram onih koji su svoj životni vek ostavili za ovaj medij“, upozorio je Šper i dodao da je bilo određenih pritisaka da štrajk ne bude održan.

On je dodao i da je danas trebalo da bude održan isti štrajk i ispred Radio-televizije Srbije u Beogradu, ali da je on „privremeno zamrznut“, jer je poslodavac započeo mirno rešavanje spora uz pomoć agencije.

„To ne znači da su odustali od zahteva koji su veoma slični našim, već je to gest dobre volje. Ukoliko Agencija za mirno rešavanje sporova proceni da su zahtevi ispunjivi u slučaju RTS-a, moći će automatski da se primene i na RTV“, kazao je Šper.

Štrajk u RTV podržao je i pokrajinski odbor sindikata Nezavisnost, a poverenica Eržika Tot rekla je da je RTV „srce javnog informisanja u Vojvodini“ i da sindikat želi da on opstane i da radnici u njemu imaju bolje uslove za rad.

Održan štrajk upozorenja na RTV

Sindikata Nezavisnost RTV održao je danas jednosatni štrajk upozorenja, zahtevajući vraćanje „nezakonito otetih“ 10 odsto sa plata zaposlenih u RTV i zasnivanje stalnog radnog odnosa za skoro 200 ljudi koji su angažovani preko posredničke agencije, iako godinama rade u toj kući, javlja portal Autonomija.

Prekinut štrajk u “Falk Ist”

Knjaževac. Postignut

dogovor poslodavca i

sindikata

Izvor: Istmedia.rs, 17.05.2017.-

KNJAŽEVAC, (IST Media) Predstavnici Italijanske firme “Falk Ist” iz Knjaževca i Sindikata „Sloga” potpisali su danas ispred štrajkača protokol o načinu prestanka obustave rada u toj kompaniji, čime su se stekli uslovi da se radnici vrate u proizvodne pogone i otpočne puna proizvodnja” saopštila je informativna služba tog sindikata.

“Potpisivanjem Protokola između predstavnika „Sloge” sa jedne i ovlašćenog lica “Falk Ist” iz Knjaževca sa druge, i Opštine Knjaževac kao garanta potpisanog, dogovoreno da

će “Falk Ist“ isplatiti potpunu zaradu za mesec maj, kao i novčanu pomoć svim zaposlenima i to 4.000 dinara radnicima odeljenja montaže, 2.000 dinara šivaćim odeljenjima i po 1.500 dinara ostalim odeljenjima”, navodi se u saopštenju.

Dodaje se da će novčana pomoć biti isplaćena u toku sutrašnjeg dana, a najkasnije do četvrtka 18. maja do 12 časova.

Dogovoreno je da zaposleni **neće snositi posledice zbog spontane obustave rada**, već će se kroz obostrano razumevanje i bez ucena pristupiti daljem unapređenju dijaloga, usklađivanju pojedinačnih ugovora o radu, izradi pravilnika o sistematizaciji, vodeći pritom računa o najboljim interesima i zaposlenih i kompanije.

U sindikatu napominju da je protokolom predviđeno da će se po dobijanju rešenja o registraciji i sticanja statusa reprezentativnog sindikata pristupiti postupku pregovaranja radi zaključivanja kolektivnog ugovora između poslodavca i reprezentativnog sindikata.

“Udruženi sindikati Srbije „Sloga“, koji u “Falk Ist“ Knjaževac imaju više od 650 članova, pozdravljaju današnje potpisivanje Protokola i odluku posloводства kompanije da pristupi dijalogu. Posebno se zahvaljuju čelnim ljudima Opštine Knjaževac koji su učestvovali u medijaciji i iskazali razumevanje za nastalu situaciju i spremnost za rešavanje problema”, navodi “Sloga”.

Radnici fabrike obuće Falk Ist protestovali su nekoliko dana zahtevajući povećanje zarada, pravo na sindikalno organizovanje i bolje uslove rada.

Sindikat Nezavisnost:

Štrajk upozorenja na RTV, na RTS “zamrznut štrajk”

Izvor: Insajder, Beta, 17.05.2017.-

Sindikata Nezavisnost Radio-televizije Vojvodine organizovao je danas jednosatni štrajk upozorenja u dvorištu te medijske kuće, zahtevajući od rukovodstva i nadležnih institucija vraćanje „nezakonito otetih“ 10 odsto od plata zaposlenih.

„Razlozi za štrajk su ekonomske prirode. Skinuto nam je 10 odsto od plata odlukom Vlade Srbije, a nismo uspeli da nađemo zakonsko rešenje koje bi to opravdalo u našem slučaju. Stoga smatramo da je to nezakonito i tražimo da nam se vrati sav oduzet novac retroaktivno“, rekao je poverenik sindikata Nezavisnost u RTV Darko Šper.

Sindikata je zatražio i potpisivanje sporazuma o dinamici isplate tih 10 odsto oduzetih od plata u prethodnom periodu, povećanje zarada kroz izmenu kolektivnog ugovora RTV, kao i prijem svih saradnika angažovanih preko agencije u stalni radni odnos na RTV-u.

Šper je kazao da je štrajkački odbor juče primljen i na razgovor kod zamenika generalnog direktora RTV Jožefa Klema, te da je na tom sastanku rečeno da se rukovodstvo RTV ne smatra nadležnim za zahteve štrajka, osim kada se radi o povećanju regresa i toplog obroka radnicima.

„Obećano je da će već sledeće nedelje rukovodstvo izaći sa predlogom povećanja ove dve stavke. Kako je rečeno, ostali zahtevi neće biti rešavani sa poslodavcem jer je to pitanje za Vladu Srbije. Ako je tako, onda ćemo sa njom i pregovarati“, kazao je Šper.

On je podsetio i da u prvoj tački zakona o zabrani zapošljavanja piše da se on ne odnosi na javne medijske servise, te da zbog toga ne žele da pristanu na zapošljavanje radnika preko agencije, koje se prema njegovim rečima u

RTV sprovodi veoma loše.

„Gospodo, zaposlite za stalno kolege za koje u medijima tvrdite da bi televizija i radio stali ukoliko bi oni prestali da rade. Sve to jer smo svedoci da se neki drugi ljudi bez problema zapošljavaju na RTV u poslednjih nekoliko meseci i imaju prioritet naspram onih koji su svoj životni vek ostavili za ovaj medij“, upozorio je Šper i dodao da je bilo određenih pritisaka da štrajk ne bude održan.

On je dodao i da je danas trebalo da bude održan isti štrajk i ispred Radio-televizije Srbije u Beogradu, ali da je on „privremeno zamrznut“, jer je poslodavac započeo mirno rešavanje spora uz pomoć agencije.

„To ne znači da su odustali od zahteva koji su veoma slični našim, već je to gest dobre volje. Ukoliko Agencija za mirno rešavanje sporova proceni da su zahtevi ispunjivi u slučaju RTS-a, moći će automatski da se primene i na RTV“, kazao je Šper.

Štrajk u RTV podržao je i pokrajinski odbor sindikata Nezavisnost, a poverenica Eržika Tot rekla je da je RTV „srce javnog informisanja u Vojvodini“ i da sindikat želi da on opstane i da radnici u njemu imaju bolje uslove za rad.

Štrajk je održan od 13.00 do 14.00 sati.

Sindikat u Top Shop-u bez

članova sindikata

Izvor: radnik.rs, 16.05.2017.-

Bivši radnik Top Shop-a (Studio Moderna) Vladimir Mladenović osnovao je u januaru ove godine „Sindikat Sloga Studio Moderna“, ali je dobio otkaz pre nego što je sindikat zvanično formiran.

Predsednik „Udruženih sindikata Srbije Sloga“ Željko Veselinović kaže da nije bilo moguće da se otkaz spreči jer je sindikat formiran kasno.

Pokušaj osnivanja sindikata

Nedavno su bivši prodavci u Top Shop radnjama Vladimir Mladenović i Marko Marković bili teme medijskih napisa jer su tužili ovu kompaniju zbog mobinga. Prema njihovim rečima, menadžerka je vikala na radnike zbog sitnih grešaka i primoravala ih da rade prekovremeno. Marko kaže da nije vredelo to što je pokušao da problem reši u okviru firme.

„Kada sam se požalio direktoru, rečeno mi je da je žena koja vrši mobing nad nama tu šest godina i da se njoj veruje“, kaže on.

Dvojica radnika koji su radili u Top Shop radnjama podigli su tužbu za mobing i, prema njihovim rečima, poslodavac je na to odgovorio tako što im je ponudio anekse ugovora.

„Tim aneksima se premeštamo u kol centar sa 30% manjom platom i mnogo gorim uslovima rada“, navodi Vladimir.

Budući da nisu želeli da potpišu aneks ugovora, Marko je ubrzo dobio otkaz, ali su planirali da osnuju sindikat i da na taj način pokušaju da spreče da poslodavac otpusti i Vladimira, koji je bio na bolovanju. Kažu da su odlučili da se obrate Željku Veselinoviću, predsedniku „USS Sloga“.

„Otišli smo kod predsednika ‚Sloge‘ Veselinovića i ispričali sve. Mi smo tada već poslali tužbe. To je bilo tog dana kada sam dobio otkaz“, kaže Marko.

Organizovali su skupštinu i osnovali sindikat u okviru „Udruženih sindikata Srbije Sloga“ i čekali da im stigne rešenje Ministarstva za rad da je sindikat zvanično formiran. Sindikat je imao samo jednog člana – Vladimira Mladenovića koji je još uvek bio zaposlen u Top Shop-u.

„Čekali smo to rešenje iz Ministarstva, a gledali smo da Vladimir bude što duže na bolovanju jer smo znali da ga čeka otkaz kad se vrati. Nikada nismo dobili to rešenje“, navodi Marko.

Prema Vladimirovim rečima, Željko Veselinović je obavestio

njihovog poslodavca da se osniva sindikat i nakon toga stupio u kontakt sa predstavnicima Top Shop-a.

„Predsednik sindikata se našao sa menadžerom Top Shop-a i posle toga nas je dočekala druga priča. Veselinović nam je posle toga rekao da je to lični rat i da se on ne bi mešao u to jer smo dobili ponudu od Top Shop-a koja je više nego korektna“, kaže on.

Prema Markovim i Vladimirovim rečima, bivši poslodavac im je (svakom pojedinačno) ponudio otpremину od po oko pola miliona dinara ili oko četiri hiljade evra, ali su oni to odbili jer, kako kažu, žele da se u toj kompaniji nešto promeni.

Top Shop: Nema rešenja Ministarstva da je sindikat formiran

Predstavnici Top Shop-a su na tužbe dvojice radnika uzvratili isto tužbom.

„Kao odgovoran poslodavac smo preduzeli neophodne radnje - odnosno podneli tužbe u cilju zaštite kako kompanije i brendova, tako i ugleda naših zaposlenih i naravno naših kupaca, koji su konstantno i višemesečno izloženi uvredama, neistinama, ismevanju i drugim načinima maltretiranja od strane nekoliko lica“, navodi se u odgovoru na pitanja portala Radnik.rs.

Na pitanje da li su radnici njihove kompanije osnovali sindikat, odgovorili su da “Studio Moderna nije dobila rešenje Ministarstva za rad na osnovu kojeg je bilo kakav sindikat registrovan”.

Pitali smo predstavnike Top Shop-a i da li su dobili dopis predsednika “Sloge” Željka Veselinovića da je sindikat osnovan, da li su predstavnici “Sloge” sa njima pregovarali i da li su nešto ponudili u toku pregovora. Nikakav odgovor nismo dobili.

Ministarstvo: Sindikat je formiran U odgovoru na pitanja portala Radnik.rs Ministarstvo je navelo da je “Sindikat Sloga Studio Moderna doo Novi Sad” osnovan rešenjem Ministarstva 16. januara 2017.

U odgovoru navode da su rešenje ekspeditovali sindikatu

“USS Sloga” 27. januara.

Prema njihovim rečima, sindikat je upisan u registar i nije brisan do dan-danas.

Inače, inspekcija rada je tokom inspeksijskog nadzora u kompaniji “Studio Moderna” (“Top Shop”) utvrdila nepravilnosti koje se odnose na prekovremeni rad i nedeljni odmor, o čemu su mediji pisali.

Željko Veselinović: Sindikat je formiran kasno

Predsednik “Sloge” Željko Veselinović kaže da su bivši radnici Top Shop-a osnovali sindikat u trenutku kada su ih već čekali otkazi.

„Nije sindikat mogao da ih zaštiti nikako jer je Marko dobio otkaz pre nego što je došao kod nas. Što se tiče Vladimira, mi smo probali da u skladu sa zakonom formiramo sindikat. S obzirom na to da je on dobio aneks za promenu radnog mesta pre nego što je uopšte došao u Slogu, nije ga potpisao i dobio je otkaz čim se vratio sa bolovanja“, navodi on.

Veselinović kaže da često napominje da radnici treba da osnuju sindikat “pre nego što upadnu u problem”.

Na pitanje da li je pregovarao sa predstavnicima Top Shop-a, on kaže da je tu bilo “nekih mejlova, neke komunikacije”.

„Ja sam se čuo telefonom, ali nisam učestvovao u tome jer jednostavno nemam pravo da učestvujem. Nemam ingerencije i nemam institucionalnu mogućnost zato što sindikat zvanično nije formiran. Postojala je neka mejl komunikacija u kojoj su oni meni odgovorili verovatno isto što i vama, da firma posluje u skladu sa zakonom“, kaže on.

Pitali smo i da li bi sindikat mogao da zaštiti Vladimira od otkaza, da je formiran ranije.

„U prvom mahu ne bi, novi Zakon o radu ne štiti predsednike sindikata u smislu da imaju imunitet od otkaza ili da ne mogu da budu proglašeni za tehnološki višak. Ali, koliko-toliko predsednik sindikata je zaštićen. Druga priča je na sudu jer vi možete da dokazujete da ste stavljeni u nepovoljan položaj kao član sindikata“, odgovara Veselinović.

Rajić: Plate u Srbiji manje nego u dve trećine afričkih država

Izvor: Beta, Blic, 16.07.2017.-

Prosečne neto plate (bez poreza i doprinosa) su prošle godine u 21 afričkoj zemlji bile veće nego u Srbiji, a u 12 država su bile niže, rekao je danas agenciji Beta direktor Mreže za poslovnu podršku u Srbiji Dragoljub Rajić.

On je podsetio da je u 2016. godini prosečna neto plata u Srbiji iznosila 397,49 dolara ili 46.097 dinara.

„Niže prosečne neto plate nego u Srbiji u prošloj godini imali u zaposleni u Mauritaniji -332,68 dolara, Gani -313,82 dolara, Keniji - 279,03 dolara, Ruandi - 270,22 dolara, Tunisu - 269,34 dolara i Togu - 249,93 dolara“, rekao je Rajić.

Prosečna plata u Srbiji 2016. godini, prema njegovim rečima, bila je veća i od plate zaposlenih u Nigeriji - 230,31 dolara, Somaliji - 202,86 dolara, Ugandi -164,94 dolara, Egiptu -157,69 dolara, Senegalu - 140,09 dolara i državi Mali -114,20 dolara.

Dodao je da su više prosečne plate od građana u Srbiji u prošloj godini imali zaposleni u Angoli, Libiji, Zambiji, Lesotu, Južnoafričkoj Republici i Malaviju, gde su iznosile od 1.806,50 do 1.126,12 dolara.

„Srbiju su pretekli i Liberija, Namibija, Gabon, Svazilend, Kongo, Bocvana, Sudan, Džibuti, Obala Slonovače, Čad, Tanzanija, Ekvatorijalna gvineja, Maroko, Mozambik i Zimbabve, gde su plate iznosile od 998,93 do 397,78 dolara“, rekao je Rajić.

Većini tih zemalja, prema njegovim rečima, nedostaju osnovne životne namirnice i prinuđene su da ih uvoze, za razliku od Srbije koja ima i viškova za izvoz.

„Do 2008. godine neto zarade u Srbiji osetno su rasle jer je to bio period privatizacije pa je država punila budžet za zarade u javnom sektoru koje u značajnoj meri utiču na prosek zarada u zemlji jer u javnom sektoru, javnim preduzećima, državnoj upravi i lokalnim samoupravama radi više od 42 odsto zaposlenih u Srbiji“, rekao je Rajić.

Dodao je da je 2008. godine započela svetska kriza ali da je značajan broj afričkih zemalja i u tom periodu imao stalan razvoj i rast u odnosu na Srbiju.

„Ovakvi rezultati pokazuju da koncepciju razvoja ekonomije u Srbiji treba pod hitno preispitati jer je Srbija po stanju u ekonomiji na nivou srednjerazvijenih afričkih zemalja u kojima vlada bezakonje i korupcija“, ocenio je Rajić.

Privrednici u Srbiji, prema njegovim rečima, godinama traže promene u privrednom sistemu zemlje i drugačiji pristup razvoju u kome će se dati veći prostor preduzetničkim idejama i obrazovanim i kreativnim pojedincima.

Dodao je da se parafiskalni nameti moraju ukinuti i smanjiti birokratija da bi se olakšalo poslovanje.

Sloga osniva sindikat u knjaževačkom Falk Ist-u

Izvor: Danas, 14.05.2017.-

Udruženi sindikati Srbije „Sloga“ saopštili su da su pokrenuli proceduru osnivanja sindikata u kompaniji „Falk East“ u Knjaževcu, Italijanskoj kompaniji za proizvodnju obuće i repromaterijala čiji su radnici nedavno organizovali spontanu obustavu rada u krugu fabrike.

Kako navode u saopštenju, jedan veći broj zaposlenih u toj fabrici, nezadovoljni odlukom uprave o smanjenju plata ispod minimalca i mogućnošću da se sindikalno organizuju obratili su se Udruženim sindikatima Srbije „Sloga“ za zahtevom da se osnuje sindikat.

„Zbog toga se Sloga danas pisanim putem odmah obratila poslovođstvu te kompanije sa zahtevom za prijem njenog rukovođstva i sastanak na kome bi se osim informativnog karaktera započete procedure osnivanja sindikata, u duhu socijalnog partnerstva i kroz obostrano uvaŹavanje i dijalog – predupredili i svi mogući jednostrani i neodmereni potezi, budući da se radnicima preti otkazom zbog iskazanog nezadovoljstva kroz spontanu obustavu rada. Iskreno se nadamo da će ta Italijanska kompanija prihvatiti poziv za socijalni dijalog i partnerstvo na relaciji kompanija – zaposleni – sindikat, u skladu sa propisanim domaćim i Evropskim radnim zakonodavstvom, te u skladu s tim očekujemo i njihov odgovor, o čemu će, kao i o narednim potezima Sindikata „Sloga“ javnost biti blagovremeno obavještena i informisana“, navedeno je u saopštenju Sloge.

- See more at:
http://www.danas.rs/ekonomija.4.html?news_id=345787#sthash.LjUygD6Q.dpuf

---

Solidarnost je društveni

ideal

Izvor: mašina.rs, uvid 10.05.2017.

Autor: *Le Monde Diplomatique*. -

Solidarnost je temeljni ideal borbe za istinski humano društvo.

Brojni dobronamjerni autori mnogo su toga napisali o ideji solidarnosti. Poput “bratstva”, a za razliku od slobode i

jednakosti, smatra se "mekom" i mutnom, prikladnom za naslovne članke povodom nacionalnih praznika i svećanih obljetnica. Kao da uopće nije koncept. Ali ona to jest. U slavnoj studiji Jeremy Waldron je pokazao da univerzalistički pojam ljudskog dostojanstva svoj historijski izvor ima u nimalo univerzalističkoj - štoviše, feudalnoj - ideji "ranga", u dostojanstvu vezanom uz status. Ideja solidarnosti pak svoj korijen ima u povijesti radničkog pokreta, a kako je ta povijest u pravilu isključena iz konvencionalnih pripovijesti o ljudskim podvizima, tako je i ideja solidarnosti rijetko ispravno shvaćena. Što je "solidarnost" značila za radnički pokret devetnaestog i dvadesetog stoljeća? Promatran izvana, radnički je pokret bio niz organizacija eksploatirane, potlačene i politički podreprezentirane klase koja je pokušavala poboljšati svoj položaj.

Posebno treba naglasiti - bio je to pokušaj uvođenja politike u sferu iz koje je snagom zakona bila izgnana. Moderno, odnosno građansko društvo temelji se na nizu separacija. Jedna od najvažnijih separacija - o kojoj ovisi društveni ekvilibrij, odnosno ravnoteža društvenih sila - jest distinkcija između javnog i privatnog. Javno - oblast javnog dobra - identificira se s državnim poslovima, jedinoj oblasti u modernom društvu u kojoj se zakonska prisila prihvaća, a poslušnost i pokornost pred autoritetom predstavljaju obavezu. U sferi privatnog, u "civilnom društvu", pravilo su ugovorni, tj. slobodni i dobrovoljni činovi (privatni građani u normalnim uvjetima nemaju pravo prisiliti svoje sugrađane na poslušnost). Tako stvari prema službenoj doktrini stoje i po pitanju ugovora o radu i rada općenito, koji se iz perspektive prava i pravne znanosti smatra privatnim odnosom između dvije ugovorne strane, poslodavca i radnika, odnosom u kojem novac obično prelazi iz ruke u ruku, kao rezultat obavljanja dobrovoljno preuzetih obveza propisanih ugovorom, preuzetih običajem i sl.

Zakon je tu samo kako bi osigurao da se održi implicirano obećanje obavljanja obveza i da se dogovorena plaća pošteno isplaćuje. No supstancijalni i materijalni sadržaj ugovora o radu i dalje ostaje privatni odnos u koji se "treća strana" ne smije uplitati, jer bi takvo uplitanje naštetilo

slobodi ugovora, jednom od temeljnih preduvjeta svakog civiliziranog, to jest komercijalnog, društva. Dobro je imati na umu da su nekoć davno štrajkovi smatrani nelegalnima upravo zato što predstavljaju kršenje ugovora. Štoviše, oni koriste nasilje - gašenjem strojeva ili drugih tehnoloških uređaja itd. - kako bi prisilili jednu od ugovornih strana, poslodavce, da pod prijetnjom financijskog gubitka promijene prethodno prihvaćene uvjete ugovora. To je, naravno, neloyalno kršenje obećanja, obećanja kojeg bi se ljudi trebali pridržavati pod prijetnjom zakonske kazne.

Zašto su štrajkaši - osim zbog želje da poboljšaju svoj ekonomski i društveni položaj, tj. da dobiju veće plaće, kraće radne dane i poboljšane uvjete rada, uključujući i razne društvene prednosti, kao što su naknade za nezaposlenost, starosne mirovine, plaćeni godišnji odmori, socijalno stanovanje, besplatno zdravstvo i slično - mislili da imaju pravo mijenjati uvjete temeljnog, a možda i suštinskog sporazuma nužnog za unutarnji mir i za postojeći sustav sloboda? Jer, neporecivo je da je za sekularna buržoaska društva sustav separacija neophodan za poštivanje slobode pojedinca, tako što privatni život, privatne odnose te njihov okvir - civilno društvo - čini nepovredivima od strane političke vlasti, odnosno, od države.

Zašto su radničke organizacije vjerovale da je moralno dopustivo koristiti prinudu i ponekad fizičko nasilje kako bi prisilile svoje poslodavce (ili poslodavce u cjelini, kao vladajuću klasu) da se odreknu nekih od svojih privilegija i prednosti koje im jamči drugo temeljno pravo, pravo vlasništva? (Zbog toga je socijalizam bio smatran, a ponekad ga se i dalje smatra, neprijateljem slobode, tj. tendencijom da se politiku, odnosno državu, učini apsolutnom i usmjerenom na uništavanje autonomije civilnog društva i pojedinca.) Jednostavno rečeno, iako u gruboj formulaciji, očito su mislili da su na neki način moralno superiorni u odnosu na svoje protivnike te su stoga smatrali opravdanima svoje prisilne ponekad nasilne, ali u svakom slučaju nezakonite - taktike koje dovode u pitanje ustavni poredak te čak i jedan od njegovih temelja, temeljnu razliku između javnog i privatnog ili, ako vam je draže, između politike i

ekonomije (i "društvenog").

Proučimo sada tu ideju o moralnoj superiornosti koja je, naravno, marksizmu strana, ali koja je utjecala na sljedbenike Proudhona, Lassallea i Bakunjina, koji su u mnogim aspektima bili utjecajnijih od Marxa u praktičnim pokretima devetnaestog stoljeća; ideju koja je također oživljena u antiratnom pokretu nakon 1914. godine, u Ruskoj revoluciji u oktobru 1917. godine, u antikolonijalnim pokretima ili pokretima "nacionalnog oslobođenja" i koja je ustvari obilježavala boljševičku verziju marksizma gotovo cijelo jedno stoljeće. Ta borba za naizgled svakidašnje i prozaične ciljeve može se činiti vrlo slabim razlogom za samouvjerenost pri afirmiranju moralne superiornosti. Kako se takav osjećaj može održati i ustaliti?

Prvi su proleterski revolucionari buržoasko društvo smatrali poretkom sebičnosti. Uostalom, liberalni je kapitalizam, a posebice njegova rana verzija, izgrađen kao poredak samoreprezentacije. Izgrađen je kao sukob volja, obračun interesa, koji je reguliran, oblikovan i ublažavan sveobuhvatnim ustavnim poretkom koji osigurava da se obračun interesa provodi na miroljubiv način, da se o njemu odlučuje na izborima i kroz sudske procese u kojima će se poštovati svačije pravo; no to je (mirno) bojno polje inače otvoreno za sve. Neovisno o tradicionalnim prednostima koje imaju bogati, dobro obrazovani i dobro povezani, proleterti su takav poredak – čak i pod uvjetom da on nije tek varka ili prijevara – smatrali vrijednim prezira jer je vođen osobnim interesima i provođen silom, stvarima koje kršćanski moral osuđuje. No u čemu je onda razlika? Nisu li se radnici borili za svoju vlastitu prednost ili interes, baš kao i buržoazija?

Buržoaska sebičnost, proleterska solidarnost

Proleterti – što je identifikacija koja je bila ravna tomu da ih se nazove socijalistima, komunistima ili anarhistima – nisu smatrali klasnu borbu igrom nulte sume ili samo težnjom za pukim materijalnim napretkom skupine ljudi koje ujedinjuju slični ekonomski i socijalni uvjeti. Nisu vjerovali da predstavljaju tek sebe same i svoje usko definirane interese.

Njihova vlastita autentična težnja razlikuje se od težnji ostalih po načelu solidarnosti. Takvo razumijevanje sadrži mnoge specifičnosti. Prvo, nisu prihvaćali neprisilan, dobrovoljni karakter ugovora o radu, kojem je alternativa, ukoliko ga niste htjeli potpisati, bila gladovanje. Stoga nisu priznavali da se rad nalazi u privatnoj sferi i da, kao takav, nema politički karakter. (To je intuitivni temelj svake verzije antikapitalizma, čak i danas.) Zbog toga je borba za veće plaće, kraći radni dan i kraći radni tjedan imala dostojanstvo političnosti koje je prethodno pripadalo samo višim klasama, izuzev u razdobljima revolucija.

Drugo, oni nisu priznavali apsolutnost ili isključivost imovinskih prava jer su, u skladu s prirodnim pravom, bogatstvo smatrali izvorom obveze promicanja općeg dobra (ili javnog interesa) i stoga podređenim višem zahtjevu ostvarivanja boljeg društva. To je, dakako, također i tvrdnja koju zastupaju ekološki pokreti. Treće, u skladu s tvrdnjama ranog Marxa, vjerovali su da je radnička klasa nagovijestila ukidanje svih klasa, da je ona suštinska ne-klasa, definirana kao aspekt ljudskog stanja u kojem vlastiti interes jednog dijela društva označuje kraj svih partikularnih interesa i time emancipaciju ljudskog roda. Suprotstavljanjem vlasništvu i moći nisu željeli steći vlasništvo i moć za sebe, već uništiti vlasništvo i moć zauvijek i u svakom pogledu. Nisu to smatrali svodivim tek na političko uplitanje u civilno društvo, naprotiv: to je trebalo značiti ukidanje dualnosti civilnog društva/države okončavanjem klasne/državne prinude i njenog prava i zakona.

Stoga to nije bila samoreprezentacija (to bi bilo pogrešno tumačenje stare socijaldemokracije - na način na koji to često čini suvremena historiografija, koja je uvijek bila izrazito nepovjerljiva prema idejama), već bitka koja se vodi u ime čovječanstva kao takvog. I kako je ova borba uvijek bila shvaćena kao nesebična, velikodušna i herojska, kao borba slabih protiv jakih, vrline koje su je pratile bile su podjednako velikodušne i herojske: to su u suštini bile vrline samopožrtvovnosti. Tijekom i nakon štrajkova i pobuna radnici su bili otpušteni i zatvarani. Zato je takva žrtva bila

svojevrnsni orden časti i obilježje koje je pratio najviši moralni ponos te se uvijek tumačila kao plemenitih patnji za koje su krive sluge vladajuće klase - žandari, tamničari, profesionalni vojnici, špijuni, štrajkolomaci, doušnici, tužitelji, suci, svećenici, buržoaski političari, kraljevi i novinari. Dobrovoljna patnja za plemenit cilj je, naravno, također kršćanskog porijekla: ona je sekularna verzija ideje mučeništva. Također slično kršćanskoj moralnoj teologiji, ona je bila dokaz suštinske pravednosti borbe za plemenitu svrhu.

No najveći dokaz bila je solidarnost s drugim radnicima, posebice ona koja je imala formu internacionalizma. Jedan od glavnih instrumenata buržoaskog društva, tada kao i sada, međuklasna je solidarnost nacije, što predstavlja glavnu moralnu konkurenciju radničkom pokretu. Nacionalni bi interes trebao (to je buržoaski stav) nadići "sebični" i materijalni klasni interes (buržoasko tumačenje proleterskog stava), a osobito na način na koji se takvo nadilaženje zahtijeva i očekuje u doba rata. Proletarijat je imao (ili je trebao imati) drskosti sumnjati u legitimnost ovog zahtjeva, kroz tri principa tipična za prirodno pravo, koja se obično zaboravlja: jednakost između naroda, prijateljstvo između naroda, svjetski mir.

U tome je radnički pokret bio istinski nasljednik Immanuela Kanta, kojega su kao "idealista" prezirali ne samo glavni stožer vojske nego i većina teoretičara politike, ponajprije Carl Schmitt. Kantova pretpostavka "javnosti" kao jedinog jamca takvog međunarodnog prava koje može voditi vječnom miru paralelna je zahtjevu "javnosti" koji zastupaju socijalisti u pogledu rada i vlasništva. Vječni svjetski mir kroz "gostoljubivost" (ne filantropiju nego pravo, kaže Kant) znači proširenje uobičajene demokratske politike na teritorij iz kojeg je ranije protjerana. Socijalizam na potpuno isti način proširuje politiku na civilno društvo.

U svojoj utjecajnoj knjizi o krizi Europske unije Jürgen Habermas priznaje promjene u službenoj međunarodnoj doktrini univerzalne vladavine prava nakon 1945. godine - u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima, u Povelji UN-a i

brojnim nacionalnim i regionalnim ustavima, među kojima se ističe onaj Slobodne Države Saske, koji je prihvaćen i donesen nakon 1989. godine. Iz tih se promjena čini da priznavanje univerzalnog i jednakog dostojanstva ima ulogu kakvu ranije nije imalo. Habermas to ne izražava baš tim riječima, ali je potpuno očito da je do tog razvoja došlo zahvaljujući utjecaju socijalizma, za vrijeme dok je, neposredno nakon pobjede nad Trećim Reichom, uživao kratak trenutak međunarodnog legitimiteta.

Jedna od institucija zamišljenih da, barem u Europi, osiguraju mir – što je, naravno, nezamislivo bez srodnih načela “jednakosti između naroda” i “prijateljstva između naroda” – bila je Europska unija, ili skraćeno “Europa”. Nije teško uvidjeti da nam najnovija europska kriza, koju grčka vlada na čelu sa Sirizom nije uzrokovala već samo učinila vidljivom, pokazuje ne tek banalni primjer razlike između teorije i prakse, načela i interesa, nego dublji kvar koji više zabrinjava. Čini se da se radi o odricanju od egalitarnih načela na međunarodnoj razini, u koju je nekoć ideja o solidarnosti bila ubrizgana u jednom iznimnom povijesnom trenutku. Sada izbacivanje solidarnosti nagovještava kraj međunarodnog ili, u ovom slučaju, europskog mira. Takav mir, koji je već bio razbijen u bivšoj Jugoslaviji, a sada u bivšem Sovjetskom Savezu (Ukrajina i Rusija) približava se svom konceptualnom i moralnom kraju, također unutar užih granica Europske unije.

Nestanak socijalizma iz političkog polja – a s njime i solidarnosti kao principa djelovanja, a ne tek prazne, emocijama nabijene fraze u prigodničarskim govorima za Prvi maj – ukazuje na kraj jedne epohe. Prvi puta u povijesti Europe kapitalizam je sam – otpor mu ne pruža socijalizam, a niti, kad smo već kod toga, kršćanstvo. Međunarodna solidarnost kakvu su iskazivali antiimperijalizam i antikolonijalizam također se čini mrtvom. Nema sumnje da je ponosna vjera u moralnu superiornost solidarnog proletarijata zastarjela. Suvremeni antikapitalistički prosvjednici – sinovi i kćeri srednje klase i inteligencije ili boema proisteklih iz radničke klase koje na životu održava buržoaski sustav socijalne skrbi – ne zagovaraju i ne

provode samoreprezentaciju, oni se bune u ime drugih. No ti su drugi neobično tihi.

Solidarnost je društveni ideal koji uvijek pokušava postati politikom. Iako se njezini izgledi čine slabima.

S engleskog preveo: Damjan Rajačić

Zaključak Izvršnog odbora

UGS NEZAVISNOST

Izvor: Sajt UGS Nezavisnost, 10.05.2017.-

Na osnovu člana 40.Statuta UGS NEZAVISNOST, Izvršni odbor UGS NEZAVISNOST je, na V redovnoj sednici, održanoj 05. maja 2017.godine, jednoglasno, doneo sledeći

Z a k l j u č a k :

Izvršni odbor UGS NEZAVISNOST je suštinski zadovoljan održanim Pvomajskim protestom. Zadatak je da dalje nastavimo sa podizanjem kapaciteta i organizovanjem akcija, sa ciljem što veće vidljivosti uz razvijanje dovoljnog nivoa koordinacije, sloge i energije za realizaciju ispostavljenih zahteva.

Izvršni odbor se zahvaljuje članstvu na posvećenosti, iskazanom poverenju rukovodstvu, koje preduzima mere i aktivnosti na realizaciji Programa rada, jer samo zajedništvom i poverenjem možemo da realizujemo zadate ciljeve.

Kroz dalji razvoj konstruktivnog socijalnog dijaloga treba tražiti od Vlade i svih relevantnih državnih institucija da sindikat počnu shvatati kao ozbiljnog i kompetentnog socijalnog partnera.

Doneti zaključak objaviti na sajtu UGS NEZAVISNOST.

WFTU povodom 72. godine velike antifašističke pobede

Izvor: Sajt USS „Sloga“, 10.05.2017.-

Svetska federacija sindikata (WFTU) povodom jučerašnjeg praznika Međunarodnog dana pobede - 9. maja, uputila je čestitke milionima radnika i običnih ljudi koji su se borili protiv fašizma.

Čestitku WFTU, organizacije sa preko 100 miliona članova širom sveta čiji su član i Udruženi sindikati Srbije “Sloga” prenosimo članovima sindikata, radnicima i Srpskom narodu.

“Radnici u svetu dobro znaju da je njihova zastava, crvena, podignuta u srcu fašističke Nemačke od strane sovjetskih vojnika 9. maja 1945.

Danas smo obeležili dan koji je dokazao da su radnici nepobedivi kada su ujedinjeni pod zastavom njihovih potreba. Znamo da su ratovi i nacistički fašizam fenomeni nasleđeni u kapitalističkom sistemu.

Hitler se uzdigao na vlast uz pomoć nemačkih monopola, dok je Drugi svjetski rat, baš kao i Prvi orkestrirao zabrinutost za reviziju sveta zbog kapitalističkih interesa.

Danas, finansijska kriza stvara velike prevare i trese Imperijalistički sistem. Ojačava međunarodno suparništvo i stvara pomak u korelaciji ekonomske moći, imperijalističku agresivnost, s ciljem iskorištavanja prirodnih i ekonomskih resursa.

Velika antifašistička pobeda, postignuta pre 72 godine, nadahnjuje radničku borbu i narode širom sveta i podseća nas i mlade generacije da su radnici i ljudi jači i da mogu

pobeđivati bez obzira na jačinu svojih neprijatelja, donoseći nadu i poverenje radnicima, ljudima koji se bore za bolju budućnost, za kraj iskorištavanja čoveka od strane čoveka”.

Sekretarijat WFTU

Male plate, „mršav“ razvoj

Izvor: Novosti, 10.05.2017.-

Autor: Borislav Borović, ekonomista. -

Minimalna zarada ne bi smela da bude manja od minimalne potrošačke korpe

KADA je vlasnik automobilske giganta iz Detroita Henri Ford, početkom prošlog veka radnicima podigao minimalnu dnevnu zaradu na pet dolara, što je bilo dva puta više od drugih poslodavaca, ostali industrijalci su bili u šoku. Kada su ga upitali zašto radnicima diže zarade, odgovorio im je kontrapitanjem? A ko će da kupuje moje automobile?

Ovih dana je jedan mladi menadžer uspešne privatne firme u Srbiji izazvao pravu buru u javnosti, zbog objave na „Tviteru“ da minimalac treba spustiti i „ne podizati ga dok se nezaposlenost ne spusti ispod 10 odsto“. U naknadnom pojašnjenju navodi se da poslodavci ne mogu da izdrže ovako visoke cene rada i da će mnogi morati zbog toga da zatvaraju kompanije i otpuštaju radnike.

Iz ugla jednog poslodavca, sasvim očekivana poslovna filozofija. Verovatno bi za mnoge bilo idealno da radnici u njihovim firmama budu volonteri.

I ova stvar bi se verovatno završila na samom „Tviteru“ „razmenom vatre“ sa bogatim naslednikom roditeljske firme, da se u raspravu nisu uključili i ugledni ekonomisti koji su podržali predlog i argumente mladog „poslovnog lava“. Zato valja podsetiti na neke stvari koje ne govore u prilog ispravnosti ovakve ekonomske filozofije.

Ne ulazeći u socijalnu dimenziju minimalne zarade, koja je na nedopustivo niskom nivou i ne bi smela biti bar ispod iznosa minimalne potrošačke korpe (sada je manja), nesporno je da analiza implikacija na ekonomske parametre zemlje u zavisnosti od visine zarada ne govore u prilog njihovom smanjivanju, naprotiv. Teško će neko pobiti činjenicu da rast zarada povlači rast prometa i privredne aktivnosti i posledično rast BDP... i obrnuto.

Rast prometa ne bi bio samo posledica većih plata koje bi dovele do porasta potrošnje, već bi se tako aktivirala i potražnja za kreditima zaposlenih na osnovu većih primanja (sada je gotovo na minimumu) i dodatno ubrzao rast prometa i BDP. Poslodavcima bi „kompenzacija“ povećanja troškova poreza na zarade usled povećane cene rada mogla doći kroz, recimo, manji porez na zarade, mada je dijapazon fiskalnih instrumenata daleko veći.

Država ima interes da to uradi, jer bi zbog (preko većih zarada) povećane privredne aktivnosti i rasta prometa... samo preko PDV-a došla do većih zahvatanja koja bi, sasvim sigurno, premašila „štetu“ od smanjenja poreza na zarade.

Tu su i drugi, posredni i neposredni, pozitivni finansijski efekti za budžet. Na primer, „rast zarada bi bio sporiji od pada fiksnih troškova po jedinici proizvoda i usluga, naročito u primarnom i sekundarnom sektoru koji proizvode dobra za razmenu, što bi dovelo do rasta profita“ (M. Ilić, „Moguće strategije razvoja Srbije“ - SANU). Posebno, ako bi rast zarada pratila fiskalna relaksacija od strane države. Rast tražnje i veći profit bi stvorili klimu za veće domaće investicije, jer niko normalan ne želi da ulazi u nove investicije ako tražnja pada, a privreda stagnira.

Velika očekivanja od stranih investitora su velika zabluda, jer najveći broj proizvođača u svakoj zemlji usmeren je na domaća i tržišta okruženja. Jeftina radna snaga u Srbiji neće privući ozbiljnije investitore iz više razloga. Pre svega, troškovi proizvodnih radnika u ceni proizvoda učestvuju neznatno, posebno u velikim kompanijama koje imaju ogromne obrte. One manje, koje imaju veće učešće troškova rada, dolaskom u Srbiju zbog jeftine radne snage „pojele“ bi

uštedu povećanim transportnim troškovima i troškovima seljenja.

Da je osnovni razlog seljenja kapitala jeftina radna snaga, onda bi se kompletna proizvodnja iz zapadne Evrope preselila u Srbiju, Moldaviju... ili još pre na Daleki istok ili Indokinu. A nije tako. Ostaje da subvencijama privlačimo ozbiljnije investitore. Ali i to na kratak rok, sa relativno malim brojem novozaposlenih iks radnika najniže kvalifikacione strukture i sa prilično neizvesnim rokom njihovog ostanka u Srbiji.

Zato je pogrešan put, da se držanjem ekstremno niske minimalne zarade, koja je na mesečnom nivou manja od nedeljne zarade u većini zemalja EU, pokušava oživeti naša ekonomija. Da ne pominjemo da je porez na minimalne zarade isti kao i na one najviše plate, da mnogi poslodavci prikazuju minimalac kao zvaničnu platu, a na crno ide ostatak, da takva minimalna zarada nije dovoljna za golu egzistenciju, da gladni radnici ne mogu da rade gladni i da praktično izdržavaju armiju birokrata koji ne ostvaruju nikakvu novu vrednost.

Sindikat Sloga: Radnike osloboditi takse na suđenju za plate

Izvor: N1, 09.05.2017.-

Udruženi sindikati Srbije „Sloga“ zatražili su od Ministarstva pravde da radnike propalih preduzeća oslobodi plaćanja sudske takse u sporovima kojima traže naplatu neisplaćenih zarada.

„Tužiocima, bivši radnici, nisu bili u mogućnosti da taksu plate po otvaranju predmeta, jer su im preduzeća u međuvremenu

otišla u stečaj, a oni ostali na ulici“, navodi se u saopštenju Sloge.

Istaknuto je da osnovni sudovi sada zahtevaju da radnici takse plate u roku i pod pretnjom privatnih izvršitelja sa uvećanjem iznosa za 50 odsto.

Sloga smatra da je potrebno da Ministarstvo pravde stopira naplatu tih taksi do okončanja naplate zaostalih zarada.